

עין משפט
נר מצוה

טו:

יום טוב פרק שני ביצה

מסורת הש"ס

(א) וי"ל אליהו וי"ל דמיא
לקמן ח' ד"ה אמר רבא
(ב) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
עליון דמיא וי"ל דמיא
לא קריט שמח י"ל וי"ל
מלת בית המדרש סבר
י"ל וי"ל (ג) וי"ל דמיא
כאן (ד) וי"ל דמיא
(ה) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(ו) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(ז) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(ח) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(ט) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(י) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(יא) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(יב) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(יג) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(יד) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(טו) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(טז) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(יז) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(יח) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(יט) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(כ) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(כא) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(כב) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(כג) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(כד) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(כה) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(כו) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(כז) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(כח) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(כט) וי"ל דמיא וי"ל דמיא
(ל) וי"ל דמיא וי"ל דמיא

תורה אור השלם

1. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
2. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
3. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
4. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
5. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
6. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
7. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
8. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
9. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
10. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
11. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
12. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
13. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
14. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
15. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
16. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
17. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
18. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
19. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
20. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
21. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
22. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
23. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
24. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
25. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
26. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
27. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
28. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
29. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
30. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
31. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
32. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
33. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
34. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
35. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
36. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
37. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
38. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
39. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
40. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
41. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
42. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
43. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
44. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
45. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
46. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
47. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
48. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
49. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
50. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
51. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
52. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
53. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
54. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
55. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
56. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
57. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
58. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
59. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
60. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
61. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
62. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
63. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
64. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
65. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
66. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
67. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
68. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
69. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
70. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
71. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
72. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
73. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
74. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
75. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
76. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
77. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
78. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
79. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
80. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
81. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
82. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
83. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
84. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
85. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
86. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
87. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
88. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
89. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
90. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
91. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
92. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
93. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
94. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
95. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
96. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
97. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
98. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
99. וי"ל דמיא וי"ל דמיא
100. וי"ל דמיא וי"ל דמיא

הנהגות הגר"א

[א] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[ב] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[ג] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[ד] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[ה] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[ו] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[ז] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[ח] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[ט] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[י] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[יא] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[יב] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[יג] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[יד] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[טו] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[טז] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[יז] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[יח] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[יט] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[כ] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[כא] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[כב] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[כג] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[כד] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[כה] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[כו] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[כז] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[כח] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[כט] וי"ל דמיא וי"ל דמיא
[ל] וי"ל דמיא וי"ל דמיא

מוסף רש"י

היי עולם. מורה ושבת.
חנניה כ"א.

אם יבשל בפתח. להיות תחלת בשולו ועיקרו לשם שבת אלא לשם יו"ט יהא תחלת בשולו והמשורר יהא לשבת כדקמי
ואולי אכל מבשל הוא ליו"ט וכלל הערמה כדקמי לקמן: טעם כששיל. לשם ערוב: ויזהר ששיל. שהיו טחון ביצה על
הדג כששילין אותו: אכלו או שאבד. קודם ששיל כל דבר שבת: סומך עליו. לשלל בשבילו: גב' מנה בני מילי. לאו דוקא מקרי
ליף דערוכי תבשילין דרנן והכי קא מבעיא ליה אהיבא אסמכוה רנן: וזכור. אין זכירה אלא בדבר המשתבח: וזכרו מאחר שכל להשכיתו.
כשכל יו"ט ערוב שבת קרוב שבת
להשכח מחמת יו"ט שערב שבת כעבודת
היום ואינו מניח לשבת כדי כבודו
והזכיר הכתוב לזכרו וכשמערב
ערובי תבשילין נמצא שזכרו שהרי
אינו עושה אלא מחמת שבת: מ"ע.
למה תקנו ערוב קרא ודאי לאו
בערוב משמעי ולא ערוב משמעת
מיניה ואסמכתא בעלמא הוא וכי אכל
קרא לקדוש היום אכלא כדמטי
כספסוף (דף קו). וזכרה על היין
וערוב מדרגת יומה ראו לתקן:
אמר רבא כדי שיכירו בו. מתוך
שמערב וזכר את השבת ואינו מכלה
את הכל ליו"ט ויזכר מנה לזה ומנה
לזה: רבא אשי אמר. לא לכבוד שבת
תקנוהו אלא לכבוד יום טוב: כדי
שיאמרו אין אופין מיום טוב לשבת.
אלא א"כ המחיל מבעור יום דלית
אלא כגומר והולך אכלא תחמול: לא
ק"ו דמיום טוב לחול. לגמרי לאו:
כשלא לרב אשי. דלמחר לכבוד
יו"ט תקנוהו כדי שיאמרו אסור
להתחיל בשלי שבת ביו"ט היינו דמערב
יו"ט הולך לעשותו: אלא לרבא.
דלמחר כדי שיכירו: אפי' ביו"ט.
יעשהו לפני עבודת יו"ט יש כאן
זכירה שבת לזכור מנומיו: שם
ישע. ישכח ולא יערב משום דעירד:
ופנה מייסד לס מהכא. כן דרך
שיטת התלמוד כשמתחילין האמוראין
להזכיר טעם מן המקרא ויש תנא של
ברייא למד אותו ממקום אחר נקט
הכי כלומר האמוראין למדוהו מכאן
והתנא למד מכאן: אם אשכח
אפו. הוה ליה לתכבד היום אפו
וכשלו אלא רמז הוא שיש לך יום שני
שלין אופין לזכור מחר: אלא על
האפו. בחמישי שבת: אופין.
פת: משכיל: פסח: פסח: פסח:
ודורש. ביום טוב: יאשה כס
ראשונה. לשעור עבודת יום
טוב והנחיהו דורש: בעלי פסחין.
חביות גדולות הכינו לשם (כאמוראין)
ומסך משתאות לפיכך מהרו ללכת
כלומר בעלי נפש הן ואינן יגיעין
לשמוע תורה: הללו בעלי מארה.
שהיה בית המדרש מתרוקן מאד
וגנאי הדבר וקשה בעיניו: עד
מתי הם יושבים ל"ג: החמילו פניהם

מפנין. ככונן שטעם על כח ששית שאלו וי"ל ענין: חיי ששה. סעודה: אכלו משמנים. מקרא הוא כספר עזרא
עד כי חרות ה' היא מעוה: שלא היה לו להניח. כגון שאבד לו אבד מערב יו"ט ומחור כל היום אחריה. חרות ה'. שמתה
שאלם עושים כשכל הקב"ה הרי היא מעוה: היא חסוד אמת שלם הקפומים ולמותרים שאלו כשכילה: וי"ל נכסיו. שלא
יהא אדם חומס ונחל שדות ממנו: יעז כהן אדר. אינן חסוד הוא י"ל שם למחוק ואומרים פלוגי י"ל לו אדר בשדהו ומחור כן היה נקראת
על שמו ואם הולך למדינת הים ונח אחר והחזיק בה י"ל לו עדים הרבה שהיתה שלו ואילו מכרה היה הקול יולא להיות נקראת על שמו
של שני: שנאמר אדיר במרום. כלומר שאלר לשון קיום וחוק ולכן נקרא אדר: כשמיא. כשמו שמפרשין בני אדם את שמו:
נחמס. חמסן יידי דמיא אלא שאלר כח ויש קול לדבר והיום או מחר מומינו לבית דין: ופירושם משפמין. לא ידענא מאי היא. י"מ
שטעמין אותו על הגבול י"ל לו ענפים הרבה והוא לשדה לגדר. ולי נראה שהוא מין עשב חסוד חסוד מתערב על הפירות ובשדה
לכן קאמר ומשתמרת התבואה מן הכנימה והתולעים שרים אותו וזע מבריתו והורגן כדאמר בחומשין משמרת התבואה במסכת שבת (דף לא).
כל

אם יבשל בפתח. להיות תחלת בשולו ועיקרו לשם שבת אלא לשם יו"ט יהא תחלת בשולו והמשורר יהא לשבת כדקמי
ואולי אכל מבשל הוא ליו"ט וכלל הערמה כדקמי לקמן: טעם כששיל. לשם ערוב: ויזהר ששיל. שהיו טחון ביצה על
הדג כששילין אותו: אכלו או שאבד. קודם ששיל כל דבר שבת: סומך עליו. לשלל בשבילו: גב' מנה בני מילי. לאו דוקא מקרי
ליף דערוכי תבשילין דרנן והכי קא מבעיא ליה אהיבא אסמכוה רנן: וזכור. אין זכירה אלא בדבר המשתבח: וזכרו מאחר שכל להשכיתו.
כשכל יו"ט ערוב שבת קרוב שבת
להשכח מחמת יו"ט שערב שבת כעבודת
היום ואינו מניח לשבת כדי כבודו
והזכיר הכתוב לזכרו וכשמערב
ערובי תבשילין נמצא שזכרו שהרי
אינו עושה אלא מחמת שבת: מ"ע.
למה תקנו ערוב קרא ודאי לאו
בערוב משמעי ולא ערוב משמעת
מיניה ואסמכתא בעלמא הוא וכי אכל
קרא לקדוש היום אכלא כדמטי
כספסוף (דף קו). וזכרה על היין
וערוב מדרגת יומה ראו לתקן:
אמר רבא כדי שיכירו בו. מתוך
שמערב וזכר את השבת ואינו מכלה
את הכל ליו"ט ויזכר מנה לזה ומנה
לזה: רבא אשי אמר. לא לכבוד שבת
תקנוהו אלא לכבוד יום טוב: כדי
שיאמרו אין אופין מיום טוב לשבת.
אלא א"כ המחיל מבעור יום דלית
אלא כגומר והולך אכלא תחמול: לא
ק"ו דמיום טוב לחול. לגמרי לאו:
כשלא לרב אשי. דלמחר לכבוד
יו"ט תקנוהו כדי שיאמרו אסור
להתחיל בשלי שבת ביו"ט היינו דמערב
יו"ט הולך לעשותו: אלא לרבא.
דלמחר כדי שיכירו: אפי' ביו"ט.
יעשהו לפני עבודת יו"ט יש כאן
זכירה שבת לזכור מנומיו: שם
ישע. ישכח ולא יערב משום דעירד:
ופנה מייסד לס מהכא. כן דרך
שיטת התלמוד כשמתחילין האמוראין
להזכיר טעם מן המקרא ויש תנא של
ברייא למד אותו ממקום אחר נקט
הכי כלומר האמוראין למדוהו מכאן
והתנא למד מכאן: אם אשכח
אפו. הוה ליה לתכבד היום אפו
וכשלו אלא רמז הוא שיש לך יום שני
שלין אופין לזכור מחר: אלא על
האפו. בחמישי שבת: אופין.
פת: משכיל: פסח: פסח: פסח:
ודורש. ביום טוב: יאשה כס
ראשונה. לשעור עבודת יום
טוב והנחיהו דורש: בעלי פסחין.
חביות גדולות הכינו לשם (כאמוראין)
ומסך משתאות לפיכך מהרו ללכת
כלומר בעלי נפש הן ואינן יגיעין
לשמוע תורה: הללו בעלי מארה.
שהיה בית המדרש מתרוקן מאד
וגנאי הדבר וקשה בעיניו: עד
מתי הם יושבים ל"ג: החמילו פניהם

יום טוב. לא יבשל בפתח. להיות תחלת בשולו ועיקרו לשם שבת אלא לשם יו"ט יהא תחלת בשולו והמשורר יהא לשבת כדקמי
ואולי אכל מבשל הוא ליו"ט וכלל הערמה כדקמי לקמן: טעם כששיל. לשם ערוב: ויזהר ששיל. שהיו טחון ביצה על
הדג כששילין אותו: אכלו או שאבד. קודם ששיל כל דבר שבת: סומך עליו. לשלל בשבילו: גב' מנה בני מילי. לאו דוקא מקרי
ליף דערוכי תבשילין דרנן והכי קא מבעיא ליה אהיבא אסמכוה רנן: וזכור. אין זכירה אלא בדבר המשתבח: וזכרו מאחר שכל להשכיתו.
כשכל יו"ט ערוב שבת קרוב שבת
להשכח מחמת יו"ט שערב שבת כעבודת
היום ואינו מניח לשבת כדי כבודו
והזכיר הכתוב לזכרו וכשמערב
ערובי תבשילין נמצא שזכרו שהרי
אינו עושה אלא מחמת שבת: מ"ע.
למה תקנו ערוב קרא ודאי לאו
בערוב משמעי ולא ערוב משמעת
מיניה ואסמכתא בעלמא הוא וכי אכל
קרא לקדוש היום אכלא כדמטי
כספסוף (דף קו). וזכרה על היין
וערוב מדרגת יומה ראו לתקן:
אמר רבא כדי שיכירו בו. מתוך
שמערב וזכר את השבת ואינו מכלה
את הכל ליו"ט ויזכר מנה לזה ומנה
לזה: רבא אשי אמר. לא לכבוד שבת
תקנוהו אלא לכבוד יום טוב: כדי
שיאמרו אין אופין מיום טוב לשבת.
אלא א"כ המחיל מבעור יום דלית
אלא כגומר והולך אכלא תחמול: לא
ק"ו דמיום טוב לחול. לגמרי לאו:
כשלא לרב אשי. דלמחר לכבוד
יו"ט תקנוהו כדי שיאמרו אסור
להתחיל בשלי שבת ביו"ט היינו דמערב
יו"ט הולך לעשותו: אלא לרבא.
דלמחר כדי שיכירו: אפי' ביו"ט.
יעשהו לפני עבודת יו"ט יש כאן
זכירה שבת לזכור מנומיו: שם
ישע. ישכח ולא יערב משום דעירד:
ופנה מייסד לס מהכא. כן דרך
שיטת התלמוד כשמתחילין האמוראין
להזכיר טעם מן המקרא ויש תנא של
ברייא למד אותו ממקום אחר נקט
הכי כלומר האמוראין למדוהו מכאן
והתנא למד מכאן: אם אשכח
אפו. הוה ליה לתכבד היום אפו
וכשלו אלא רמז הוא שיש לך יום שני
שלין אופין לזכור מחר: אלא על
האפו. בחמישי שבת: אופין.
פת: משכיל: פסח: פסח: פסח:
ודורש. ביום טוב: יאשה כס
ראשונה. לשעור עבודת יום
טוב והנחיהו דורש: בעלי פסחין.
חביות גדולות הכינו לשם (כאמוראין)
ומסך משתאות לפיכך מהרו ללכת
כלומר בעלי נפש הן ואינן יגיעין
לשמוע תורה: הללו בעלי מארה.
שהיה בית המדרש מתרוקן מאד
וגנאי הדבר וקשה בעיניו: עד
מתי הם יושבים ל"ג: החמילו פניהם

לכדשו וזכרו מאחר שבא להשכיתו מאי טעמא אמר רבא כדי שיכירו
מנה יפה לשבת ומנה יפה ליום טוב רבא אשי אמר יכדי שיאמרו אין אופין
מיום טוב לשבת קל וחומר מיום טוב לחול תנן עושה תבשיל מערב יום
טוב וסומך עליו לשבת בשלמא לרבא אשי אמר כדי שיאמרו אין אופין
מיום טוב לשבת היינו דמערב יום טוב אין ביום טוב לא אלא לרבא מאי איריא
מערב יום טוב אפילו ביום טוב נמי אין הכי נמי אלא גזירה שמא יפגע ותנא
מייתי לה מהכא ² את אשר תאפו אפו ואת אשר תבשלו בשלו מכאן אמר
ר' ³ אלעזר אין אופין אלא על האפיו ואין מבשילין אלא על המבושיל
מכאן סמכו חכמים לערובי תבשילין מן התורה ת"ר מעשה ברבי אליעזר
שהיה יושב ודורש כל היום כולו בהלכות יום טוב יצתה כת ראשונה
אמר הללו בעלי פטסין כת שניה אמר הללו בעלי חביות כת שלישית
אמר הללו בעלי כדון כת רביעית אמר הללו בעלי לגינן כת חמישית
אמר הללו בעלי כוסות התחילו כת ששית לצאת אמר הללו ⁴ בעלי מארה
נתן עיניו בתלמידים התחילו פניהם משתנין אמר להם בני לא לכם אני אומר
אלא להללו שיצאו ⁵ שמונחים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה בשעת פטירתן
אמר להם ילכו אכלו משמנים ושמו ממחקים ושלאו מנות לאין נכון לו
כי קדוש היום לארוננו ואל העצבו כי חרות ה' היא מעוה: אמר מר
שמונחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה והא שמחת יום טוב מצוה היא
רבי אליעזר לטעמיה דאמר שמחת יום טוב רשות דתניא ⁶ רבי אליעזר
אומר אין לו לאדם ביום טוב אלא או אוכל ושותה או יושב ושונה
או יהושע אומר וחלקהו חציו לה' וחציו לכס אמר רבי יוחנן ושניהם מקרא
אחד דרשו כתוב אחד אומר יעצרת לה' אלהיך וכתוב אחד אומר
יעצרת תהיה לכם הא כיצד רבי אליעזר סבר או כולו לה' או כולו לכם
ורבי יהושע סבר חלקהו חציו לה' וחציו לכס מאי לאין נכון לו אמר רב
חסדא למי שלא הניח עירובי תבשילין איכא דאמרי מי שלא היה לו להניח
עירובי תבשילין אבל מי שהיה לו להניח עירובי תבשילין ולא הניח פושע הוא
מאי כי חרות ה' היא מעוה: אמר ר' יוחנן משום ר' אליעזר בר' שמעון אמר
להם הקב"ה לישראל בני לוו עלי וקדשו קדושת היום והאמינו בי ואני פורע
ואמר ר' יוחנן משום ר' אליעזר בר' שמעון הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהן
אדר שנאמר ⁷ אדיר במרום ה' ה' אדיר במרום ה' ה' אדיר במרום ה' ה' אדיר
מאי אדרא דקיימא לדרי דרי תניא נמי הכי שדה שיש בה אדר אינה נגזלת
ואינה נחמסת ופירותיה משתמרין תני רב תחליפא אחוה דרבנאי חזוואה
אכל

מפנין. ככונן שטעם על כח ששית שאלו וי"ל ענין: חיי ששה. סעודה: אכלו משמנים. מקרא הוא כספר עזרא
עד כי חרות ה' היא מעוה: שלא היה לו להניח. כגון שאבד לו אבד מערב יו"ט ומחור כל היום אחריה. חרות ה'. שמתה
שאלם עושים כשכל הקב"ה הרי היא מעוה: היא חסוד אמת שלם הקפומים ולמותרים שאלו כשכילה: וי"ל נכסיו. שלא
יהא אדם חומס ונחל שדות ממנו: יעז כהן אדר. אינן חסוד הוא י"ל שם למחוק ואומרים פלוגי י"ל לו אדר בשדהו ומחור כן היה נקראת
על שמו ואם הולך למדינת הים ונח אחר והחזיק בה י"ל לו עדים הרבה שהיתה שלו ואילו מכרה היה הקול יולא להיות נקראת על שמו
של שני: שנאמר אדיר במרום. כלומר שאלר לשון קיום וחוק ולכן נקרא אדר: כשמיא. כשמו שמפרשין בני אדם את שמו:
נחמס. חמסן יידי דמיא אלא שאלר כח ויש קול לדבר והיום או מחר מומינו לבית דין: ופירושם משפמין. לא ידענא מאי היא. י"מ
שטעמין אותו על הגבול י"ל לו ענפים הרבה והוא לשדה לגדר. ולי נראה שהוא מין עשב חסוד חסוד מתערב על הפירות ובשדה
לכן קאמר ומשתמרת התבואה מן הכנימה והתולעים שרים אותו וזע מבריתו והורגן כדאמר בחומשין משמרת התבואה במסכת שבת (דף לא).
כל

אם יבשל בפתח. להיות תחלת בשולו ועיקרו לשם שבת אלא לשם יו"ט יהא תחלת בשולו והמשורר יהא לשבת כדקמי
ואולי אכל מבשל הוא ליו"ט וכלל הערמה כדקמי לקמן: טעם כששיל. לשם ערוב: ויזהר ששיל. שהיו טחון ביצה על
הדג כששילין אותו: אכלו או שאבד. קודם ששיל כל דבר שבת: סומך עליו. לשלל בשבילו: גב' מנה בני מילי. לאו דוקא מקרי
ליף דערוכי תבשילין דרנן והכי קא מבעיא ליה אהיבא אסמכוה רנן: וזכור. אין זכירה אלא בדבר המשתבח: וזכרו מאחר שכל להשכיתו.
כשכל יו"ט ערוב שבת קרוב שבת
להשכח מחמת יו"ט שערב שבת כעבודת
היום ואינו מניח לשבת כדי כבודו
והזכיר הכתוב לזכרו וכשמערב
ערובי תבשילין נמצא שזכרו שהרי
אינו עושה אלא מחמת שבת: מ"ע.
למה תקנו ערוב קרא ודאי לאו
בערוב משמעי ולא ערוב משמעת
מיניה ואסמכתא בעלמא הוא וכי אכל
קרא לקדוש היום אכלא כדמטי
כספסוף (דף קו). וזכרה על היין
וערוב מדרגת יומה ראו לתקן:
אמר רבא כדי שיכירו בו. מתוך
שמערב וזכר את השבת ואינו מכלה
את הכל ליו"ט ויזכר מנה לזה ומנה
לזה: רבא אשי אמר. לא לכבוד שבת
תקנוהו אלא לכבוד יום טוב: כדי
שיאמרו אין אופין מיום טוב לשבת.
אלא א"כ המחיל מבעור יום דלית
אלא כגומר והולך אכלא תחמול: לא
ק"ו דמיום טוב לחול. לגמרי לאו:
כשלא לרב אשי. דלמחר לכבוד
יו"ט תקנוהו כדי שיאמרו אסור
להתחיל בשלי שבת ביו"ט היינו דמערב
יו"ט הולך לעשותו: אלא לרבא.
דלמחר כדי שיכירו: אפי' ביו"ט.
יעשהו לפני עבודת יו"ט יש כאן
זכירה שבת לזכור מנומיו: שם
ישע. ישכח ולא יערב משום דעירד:
ופנה מייסד לס מהכא. כן דרך
שיטת התלמוד כשמתחילין האמוראין
להזכיר טעם מן המקרא ויש תנא של
ברייא למד אותו ממקום אחר נקט
הכי כלומר האמוראין למדוהו מכאן
והתנא למד מכאן: אם אשכח
אפו. הוה ליה לתכבד היום אפו
וכשלו אלא רמז הוא שיש לך יום שני
שלין אופין לזכור מחר: אלא על
האפו. בחמישי שבת: אופין.
פת: משכיל: פסח: פסח: פסח:
ודורש. ביום טוב: יאשה כס
ראשונה. לשעור עבודת יום
טוב והנחיהו דורש: בעלי פסחין.
חביות גדולות הכינו לשם (כאמוראין)
ומסך משתאות לפיכך מהרו ללכת
כלומר בעלי נפש הן ואינן יגיעין
לשמוע תורה: הללו בעלי מארה.
שהיה בית המדרש מתרוקן מאד
וגנאי הדבר וקשה בעיניו: עד
מתי הם יושבים ל"ג: החמילו פניהם

או אובל ושותה או יושב ושונה.
ואע"ג דלעיל קאמר לתלמידיו
אכלו משמנים ושמו ממחקים משום
דקיים הדרכה הוא דהא כשאר ימים
נמי היו אוכלים אחר הדרכה ומ"מ
אמר להו אכלו משמנים ושמו ממחקים
משום שמחת יום טוב: לוו עלי
ואני פורע. והא דלמחר (פסחים דף
ק.) עשה שמח מול ואל תזנך
לבריות ה"מ כשלין י"ל ואל לפרוע:
כל

לכדשו וזכרו מאחר שבא להשכיתו מאי טעמא אמר רבא כדי שיכירו
מנה יפה לשבת ומנה יפה ליום טוב רבא אשי אמר יכדי שיאמרו אין אופין
מיום טוב לשבת קל וחומר מיום טוב לחול תנן עושה תבשיל מערב יום
טוב וסומך עליו לשבת בשלמא לרבא אשי אמר כדי שיאמרו אין אופין
מיום טוב לשבת היינו דמערב יום טוב אין ביום טוב לא אלא לרבא מאי איריא
מערב יום טוב אפילו ביום טוב נמי אין הכי נמי אלא גזירה שמא יפגע ותנא
מייתי לה מהכא ² את אשר תאפו אפו ואת אשר תבשלו בשלו מכאן אמר
ר' ³ אלעזר אין אופין אלא על האפיו ואין מבשילין אלא על המבושיל
מכאן סמכו חכמים לערובי תבשילין מן התורה ת"ר מעשה ברבי אליעזר
שהיה יושב ודורש כל היום כולו בהלכות יום טוב יצתה כת ראשונה
אמר הללו בעלי פטסין כת שניה אמר הללו בעלי חביות כת שלישית
אמר הללו בעלי כדון כת רביעית אמר הללו בעלי לגינן כת חמישית
אמר הללו בעלי כוסות התחילו כת ששית לצאת אמר הללו ⁴ בעלי מארה
נתן עיניו בתלמידים התחילו פניהם משתנין אמר להם בני לא לכם אני אומר
אלא להללו שיצאו ⁵ שמונחים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה בשעת פטירתן
אמר להם ילכו אכלו משמנים ושמו ממחקים ושלאו מנות לאין נכון לו
כי קדוש היום לארוננו ואל העצבו כי חרות ה' היא מעוה: אמר מר
שמונחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה והא שמחת יום טוב מצוה היא
רבי אליעזר לטעמיה דאמר שמחת יום טוב רשות דתניא ⁶ רבי אליעזר
אומר אין לו לאדם ביום טוב אלא או אוכל ושותה או יושב ושונה
או יהושע אומר וחלקהו חציו לה' וחציו לכס אמר רבי יוחנן ושניהם מקרא
אחד דרשו כתוב אחד אומר יעצרת לה' אלהיך וכתוב אחד אומר
יעצרת תהיה לכם הא כיצד רבי אליעזר סבר או כולו לה' או כולו לכם
ורבי יהושע סבר חלקהו חציו לה' וחציו לכס מאי לאין נכון לו אמר רב
חסדא למי שלא הניח עירובי תבשילין איכא דאמרי מי שלא היה לו להניח
עירובי תבשילין אבל מי שהיה לו להניח עירובי תבשילין ולא הניח פושע הוא
מאי כי חרות ה' היא מעוה: אמר ר' יוחנן משום ר' אליעזר בר' שמעון אמר
להם הקב"ה לישראל בני לוו עלי וקדשו קדושת היום והאמינו בי ואני פורע
ואמר ר' יוחנן משום ר' אליעזר בר' שמעון הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהן
אדר שנאמר ⁷ אדיר במרום ה' ה' אדיר במרום ה' ה' אדיר במרום ה' ה' אדיר
מאי אדרא דקיימא לדרי דרי תניא נמי הכי שדה שיש בה אדר אינה נגזלת
ואינה נחמסת ופירותיה משתמרין תני רב תחליפא אחוה דרבנאי חזוואה
אכל

מפנין. ככונן שטעם על כח ששית שאלו וי"ל ענין: חיי ששה. סעודה: אכלו משמנים. מקרא הוא כספר עזרא
עד כי חרות ה' היא מעוה: שלא היה לו להניח. כגון שאבד לו אבד מערב יו"ט ומחור כל היום אחריה. חרות ה'. שמתה
שאלם עושים כשכל הקב"ה הרי היא מעוה: היא חסוד אמת שלם הקפומים ולמותרים שאלו כשכילה: וי"ל נכסיו. שלא
יהא אדם חומס ונחל שדות ממנו: יעז כהן אדר. אינן חסוד הוא י"ל שם למחוק ואומרים פלוגי י"ל לו אדר בשדהו ומחור כן היה נקראת
על שמו ואם הולך למדינת הים ונח אחר והחזיק בה י"ל לו עדים הרבה שהיתה שלו ואילו מכרה היה הקול יולא להיות נקראת על שמו
של שני: שנאמר אדיר במרום. כלומר שאלר לשון קיום וחוק ולכן נקרא אדר: כשמיא. כשמו שמפרשין בני אדם את שמו:
נחמס. חמסן יידי דמיא אלא שאלר כח ויש קול לדבר והיום או מחר מומינו לבית דין: ופירושם משפמין. לא ידענא מאי היא. י"מ
שטעמין אותו על הגבול י"ל לו ענפים הרבה והוא לשדה לגדר. ולי נראה שהוא מין עשב חסוד חסוד מתערב על הפירות ובשדה
לכן קאמר ומשתמרת התבואה מן הכנימה והתולעים שרים אותו וזע מבריתו והורגן כדאמר בחומשין משמרת התבואה במסכת שבת (דף לא).
כל